

1864

SÅDAN GIK DET FOR SIG

1864

2007 (96.6)

En glimrende oversigtsbog. Krigens forhistorie, de politiske rænkespil, de mange kampe og den katastrofale afslutning er genstand for fortællingen. Mange gode illustrationer og kort supplerer teksten fint.

1864 – og krigens lange skygger.

Den dansk-østrigsk-preussiske krig og dens betydning i dag

2011 (96.6)

Bogen består af indlæg fra et dansk-tysk seminar om krigen. Teksterne er henholdsvis på dansk og tysk. Men alene de danske tekster er nok til at erhverve sig indblik i, hvilken betydning krigen 1864 på godt og ondt har haft for det dansk-tyske forhold op til vore dage.

Erindringssteder i Danmark.

Monumenter, mindesmærker og mødesteder

Af Inge Adriansen - 2010 (96)

En spændende redegørelse for den betydning, monumenter, mindesmærker og mødesteder har for den danske befolkning, og om den forandring i betydning og fortolkning, der er sket gennem tiderne. Vigtigt i denne forbindelse er kapitlet om de slesvigske krige og om dobbeltheden i Dybbøl. De danske sprængninger af de tyske mindesmærker umiddelbart efter besættelsen er glemt af de fleste, men her drages de frem igen.

Anden Slesvigske Krig. 1864. Forhistorie, forløb og følger

2013 (96.6)

En fornem lille publikation, der også beskriver kampen for at bevare det danske i det tabte land – og om krigens betydning for maler- og digterkunsten. Pjecen kan frit downloades som pdf-fil på thm.dk.

Slagtebænk Dybbøl

Af Tom Buk-Swienty - 2009 (96.6)

I denne højdramatiske bog tager forfatteren læseren med gennem baggrunden for krigen, og de mange forsøg på at undgå katastrofen. Herfra fører beretning for beretning frem til og med blodbadet på Dybbøl den 18. april. Bogen er skrevet i et ualmindeligt levende sprog, så læseren – med rædsel – føler at stå midt i det hele.

Dommedag Als

Af Tom Buk-Swienty - 2010 (96.6)

Selvstændig fortsættelse af Slagtebænk Dybbøl. Hovedbegivenheden er preussernes angreb på Als – D-dagen – hvor tusindvis blev sendt i landgangsbåde over Allsund for at indtage øen. Herefter følger fortællingen om resten af krigen – om hvor tæt Danmark var på at blive en tysk provins – og om den sidste blodige nedslagtning den 3. juli ved Lundby i Nordjylland. Den endelige fredstraktat - hvor Danmark mistede 1/3 af sit territorium – afslutter fortællingen om den helt igennem frygtelige og ulykkelige krig.

De så det ske – krigen 1864 skildret af soldater og civile, der var med og af samtidige journalister, forfattere, digtere, malere, tegnere og fotografer

Af Lars Lindeberg - 1964 (96.6)

En i bedste forstand folkelig fortælling om krigen, som den blev oplevet af en lang række mennesker. Illustrationerne er ofte gengivelser af originalmaterialer: breve, telegrammer, dagbøger og våben. Velegnet for unge læsere.

Gyldendals og Politikens Danmarkshistorie bd. 11. Det folkelige gennembrud 1850-1900

2002 - 2005 (96)

Et fremragende overblik over perioden efter Den første Slesvigske Krig – 1848-1850 - der sluttede med sejren ved Isted. Her følger vi både den politiske, den militære, den økonomiske, den sociale og den kulturelle udvikling i den periode, hvor det moderne Danmark blev grundlagt oven på sårfeberens fra Dybbøl. Eller da miniputstaten rejste sig på trods af alle odds.

Soldaten og den tabte krig

Af Aage Mogensen - 1963 (96.6)

Her kommer vi tæt ind på den helt almindelige danske soldat, der blev sendt i krig. Revet ud af en fredelig dagligdag og udstyret med umoderne materiel. Mange havde end ikke en uniform. Bogen er en hyldest til de mange, der kæmpede mod overmagten. Og som nægtede at give op.

1864 – da Europa gik af lave

Af Johannes Nielsen - 1987 (96.6)

Denne bog er nok fortsat standardværket om krigen. I et fornemt overblik ridses baggrunden for krigen op. Parallelt følger man begivenhederne på slagmarkerne. De politiske og folkelige reaktioner får ligeledes en glimrende beskrivelse.

Den tomme stat.

Angst og ansvar i dansk politik 1848 - 1864

Af Hans Vammen - 2011 (96.4)

Om baggrunden for de slesvigske krige – med en fin præsentation af nogle af de centrale personer, der mere eller mindre forvirret trak i trådene. I hver deres retning. Indeholder særdeles gode redegørelser for helstatspolitikkerne, de nationalliberale – og ikke mindst Frederik VII.

Danmarks krigshistorie, bind II

Af Kurt Villads Jensen - 2010 (96)

Kortfattet og glimrende indføring i krigen i 1864, men også i de nationale ulykker, der gik forud blandt andet med tabet af Norge i 1814. God som hurtig overblikslæsning til begivenhederne.

BILLEDVÆRKER

1864 i billeder

Af Tom Buk-Swienty - 2012 (96.6)

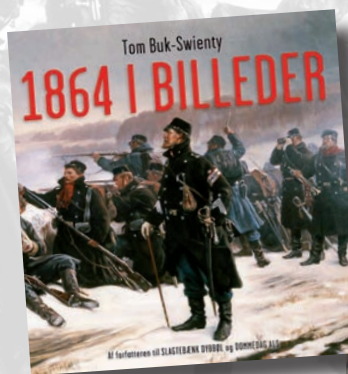
Under arbejdet med "Slagtebænk Dybbøl" og "Dommedag Als" fandt Tom Buk-Swienty en mængde fotografier og tegninger, der ikke tidligere har været offentliggjort. I denne imponerende billedbog bringer han et stort udvalg af disse, Gennem en række tematiske kapitler føres læseren med rundt på stederne, hvor begivenhederne udspandt sig. Både blandt soldater og de civile. Det er et pragtværk med sin helt egen fortælling bygget op over temaerne: vejen til krig – de første kampe – tilbageslaget – Dybbøl – Fredericia – belejringen og stormen d. 18. april – Helgoland – London, Als og Wien.

Krigen i 1864 i samtidens billeder

Af T. Vogel Jørgensen - 1963 (96.6)

Her kan man se en række af de billeder, der blev bragt som illustrationer i datidens aviser og tidsskrifter. Det er ikke fotografierne, men derimod træsnit og xylografer, der er hovedmaterialet i dette sjove hæfte.

Prøv også at google 1864 og klik på Billeder.

BREVE OG ERINDRINGER

Krig og kærlighed i 1864. Breve mellem Sønderborgs borgmesterpar Hilmar og Olufa Frandsen

Af Inge Adriansen - 1998 (99.4 Finsen, Hilmar)

En gribende brevsamling der beretter om de vilkår, adskilte familier måtte leve under. Giver på samme tid et godt billede af det trængte Sønderborg, der blev udsat for et preussisk terrorbombardement, der satte store dele af byen i brand og som kostede flere civile livet.

Derovre fra Grænsen

Af Holger Drachmann (Findes i "Samlede poetiske skrifter", bind III)

- 1906 - 1909

I 1877 rejste forfatteren Holger Drachmann på besøg i Sønderjylland – Dybbøl og Als. Det resulterede i en meget følsom beskrivelse. Mødet med en dansk veteran fra krigen gjorde et stort indtryk på digtersjælen. Den mest følelsesladede beskrivelse stammer dog fra Bøffelkoppelhuset tæt ved Dybbøl. Det resulterer blandt andet i digtet: "De sønderjyske piger" med strofen: "De vog dem, vi grov dem en Grav i vor Have ..." Her findes graven stadig.

SKØNLITTERATUR

Tine

Af Herman Bang - Opr. 1889

Romanen udkom i 25-året for nederlaget. På overfladen er det beretningen om den unge degnedatter Tines uheldige forelskelse i den gifte skovrider, hvis familie er flygtet. Men Tine er selve symbolet på undergangen. På mesterlig vis har Herman Bang formået at samle en lang række personer i skovridergården, så han kan spidde dem en efter en. Eller rettere: han lader dem selv gøre det. Kapitel II - ofte kaldet "Dannevirkenatten" - er et af de stærkeste kapitler i dansk litteratur – fyldt med smerte og håb. Herman Bang har helt usædvanligt skrevet et forord i romanen til sin mor. Her kan man opleve, hvorledes nederlaget i den grad martrede digteren. Og hvor lang en fødselsproces der skulle til, før romanen var færdig. Et storværk om krigen og sårfeberen fra Dybbøl.

Fodfolk

Af Claes Johansen - 1997

En fortælling om en gruppe danske soldater og deres oplevelser under krigen. Den begynder i Rendsborg i Sydslesvig, da tropperne må trække sig tilbage. Undervejs opleves de voldsomme kampe mod både preussere og østrigere fortalt både spændende og realistisk. Man følger soldaterne hele vejen gennem krigen frem til den blodige nedslagtning ved Lundby den 3. juli. Krigens sidste kamp. En god bog for unge læsere.

Nu er det længe siden

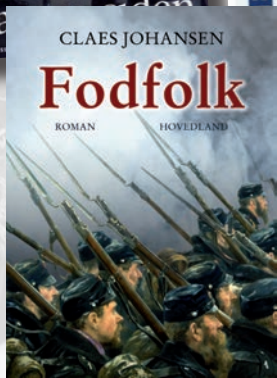
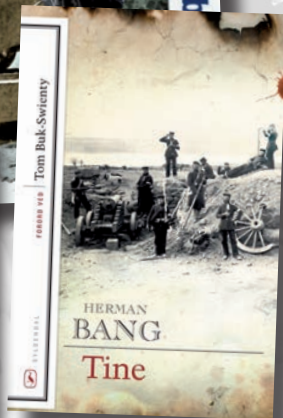
Af Hanne Reintoft - 2008

Jens Peter falder ved Dybbøl i 1864 og efterlader sig hustruen Henriette og deres fire børn på gården i Slesvig. De skal nu finde sig til rette under tysk herredømme. I denne underholdende slægtsroman følger vi familiens dramatiske historie efter 1864 med op- og nedture, ægteskaber og børn. Samtidig er Danmark i en brydningstid med en voksende arbejderklasse, Indre Mission, børnearbejde og kvindefrigørelse.

En rekrut fra 64

Af P. F. Rist - 1989

Forfatteren deltog som ung officersaspirant i krigen, hvor han blandt andet blev såret under kampene ved Dybbøl. Romanen bygger således blandt andet på egne oplevelser. Den udkom som så megen anden litteratur i 25-året for nederlaget. Derved giver den et glimrende tidsbillede af stemningen, der herskede på den tid, præget af brændende fædrelandskærlighed. Og sorgen over nederlaget.

NEDERLAGSÅRET 1864

Af Erik Ingemann Sørensen
Forfatter til 1864 - en guide i krigens fodspor

Måske kunne det hele have været undgået. Hvis ikke lige danske politikere, nationalisterne og folkestemningen var gået totalt i selvsving. Danmark brød bevidst den internationale aftale om Slesvig-Holsten. I Preussen lurede jernkansler Bismarck på en rask lille "træningskrig" – og i Danmark havde man totalt svigtet hær og forsvarsstillinger økonomisk. Midt i dette selvmorderiske scenarie angreb Det tyske Forbund med Preussen og Østrig som hovedaktørerne Danmark den 1. februar 1864. Krigen, der varede 153 dage i alt, blev ét langt dansk tilbagetog. De danske tropper kæmpede indædt mod overmagten. Blodbadet på Dybbøl og nedslagtningen på Als blev åbne sår i dansk historie.

At krigen slutter på en mark i Jylland den 3. juli, hvor 30 % af de danske soldater faldt i en massakre, der blot varede 15 minutter, er symbolsk for det hele.

Undervejs mistede vi alle de gode diplomatiske kort, vi havde på hånden, så vi havde kunnet beholde størstedelen af Slesvig. Ved fredsslutningen i Wien måtte vi afstå en tredjedel af landet og godt en tredjedel af indbyggerne.

Danmark var blevet en småstat i udkants-Europa.

Alligevel formåede landet at rejse sig. Blive til det moderne velfærdssamfund, det er i dag. Hvor danskere og tyskere lever fredeligt sammen – både nord og syd for den nuværende grænse.

 betyder at bogen kan læses som e-bog

COLLECTING THE PRUSSIAN AND THE DANISH DEAD AFTER THE BATTLE OF APRIL 18.—FROM A SKETCH BY OUR SPECIAL ARTIST,—SEE PAGE 454.

NETTET

1864.dk

Om krigen 1864 og dens konsekvenser for Danmark fortalt levende af Historiecenter Dybbøl Banke.

1864live.dk

Under overskriften "Gammelt nyt er godt nyt" har en gruppe historikere lavet en avis, hvor man kan følge begivenhederne dags dato – blot i 1864.

Illustrertidende.dk

Et af datidens mest populære tidsskrifter er lagt på nettet af Det Kongelige Bibliotek. Klik direkte på "Illustreret Tidende online", hvorefter man kan vælge hele årgang 1864. Her kan man følge stemningen næsten dag for dag.

Sa.dk

En 'kildepakke' sammensat af Statens Arkiver for især studerende og forskere om 1864. Her er titusindvis af originale breve, rapporter og dokumenter fra før, under og efter krigen.

FILM PÅ YOUTUBE

Bombardementet af Sønderborg 2. april 1864

Filmen, der er produceret af "Museum Sønderjylland – Sønderborg Slot", viser terrorbombardementet af Sønderborg by den 2. og 3. april 1864. Bombardementet var led i et forsøg på at erobre Als. Det mislykkedes, så man i stedet måtte storme Dybbøl frontalt.

Helten fra 64

En helt vidunderlig stumfilm fra 1910. Vi følger helten drage ud i kamp mod preusserne. Han vender såret hjem – og dør med Dannebrog i sin hånd. Der er megen patos over filmen, men den beskriver fint tidsånden, da sårfeberen fra Dybbøl stadig rasede.

Tysk sejrsceremoni på Dybbøl 1914 i anledning af 50-året for sejren i 1864

Filmen, der ligeledes er produceret af "Museum Sønderjylland – Sønderborg Slot" viser de store tyske festligheder i anledning af jubilæet. Skæbnen ville, at der under festlighederne kom et telegram om, at det tyske tronfølgerpar var blevet myrdet i Sarajevo. Hvorefter 1. verdenskrig kort efter brød ud.

TAG SELV UD OG OPLEV HISTORIEN, HVOR DEN FANDT STED

1864. En guide i krigens fodspor

Af Erik Ingemann Sørensen - 2013 (96,6)

En guide, hvor læseren opfordres til selv at rejse ud og besøge slagmarkerne – både syd og nord for den nuværende grænse. Stå lige på lokaliteten og få historien om, hvad der egentlig skete gennem samtlige kilder, breve, fotografier, tegninger. Bogen er forsynet med kort, kørselsvejledninger og gps-koordinater, der kan danne baggrund for turene. Endvidere indeholder bogen en lang række QR-koder, så man kan høre musikken, der blev spillet.

Historiecenter Dybbøl Banke

Besøg det levende museum i det fri for børn og voksne, hvor de besøgende selv bliver en del af dramaet. Her er soldatermad, buldrende kanoner, præsentation af forskellen mellem de preussiske og danske soldaters udrustning, posthus, soldaterbaraker og meget mere.